

ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

PROBLEMS OF THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OPERATION OF
SECONDARY SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE OFFICE AREA 31

สุพรรณ มีหลง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณทิพย์ นาควิเชตร

อาจารย์ ดร.วรสิทธิ์ รัตนวราหะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 31 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงานของครู และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 454 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระดับ 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test และ F-test เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า

2.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31. 2) To compare the problems of the internal quality assurance operation of secondary school classified by position, work experience and school size. The sample was the 454 school administrators and the teachers in secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31. The data were collected by using the 5 rating Scale questionnaire, valuable relationship questionnaire and differential of word between 0.80-1.00 valuable confidence of finding was 0.99 percentage. The computer program was used of find percentage, mean, standard deviation, and t-test, F-test compared by Scheffé's Method.

The research findings were as follows :

1. The problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31 were at a low level in general and all aspects of study, according to the school administrators and the teachers.

2. The problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31 classified by position, work experience and school size

2.1 The problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31 were not different in general, according to the school personnel with various work positions.

2.2 The problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31 were not different in general, according to the school personnel with various work experience.

2.3 The problems of the internal quality assurance operation of secondary school under the Secondary Educational Service Area Office 31 were different statistically significant in general at 0.05 level, according to the school size.

Keyword : The problems of the internal quality assurance operation, secondary school

1. บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพ โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ สิ่งที่จะทำให้มนุษย์เราอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดหลักการสำคัญ คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

สารบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 49 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา และเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกต่อไป (สุพัตรา เมืองบุญชู, 2552)

ด้วยเหตุที่มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและต้องเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและใช้กฎกระทรวงที่ปรับใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ซึ่งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นระบบสำคัญในการพัฒนาการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นที่ต้องการของสังคม สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนจะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ผู้บริหารและครูอาจารย์ ต้องร่วมใจกันปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ และใช้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในมีปัญหาการดำเนินงานใน 8 ด้าน ดังกล่าว ได้แก่

1) ครูและบุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน 2) ขาดความร่วมมือของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน 3) ขาดการประสานงานให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน

4) การตรวจสอบปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จริญญา หาญณรงค์, 2550 ; สุภาพร จันทรโลมา, 2551) ในสภาพจริงมีปัญหาสำคัญ คือ บุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงขาดการสร้างเครื่องมือในการดำเนินงาน (ยวมนต์ แคนนอก, 2557)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว กำหนดการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นๆ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นองค์กรสำคัญที่ต้องดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 50 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 11 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน ขนาดกลาง 19 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 12 โรงเรียน ซึ่งทุกโรงเรียนต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ซึ่งเริ่มต้นในปีการศึกษา 2556

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสำนักงานระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เพื่อได้สารสนเทศไปแก้ปัญหาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมดจำนวน 50 แห่ง ผู้บริหาร 144 คน ครู 4,125 คน รวมทั้งสิ้น 4,269 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากประชากร 4,269 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 แบบเจาะจง โดยกำหนดเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการ

โรงเรียนทุกคน จากสถานศึกษา 50 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร รวม 144 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 50 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 310 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 454 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเนื้อหา 8 ด้านดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนข้อความแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 31 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.99

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

3.3.1 ขออนุญาตขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดเพื่อทำการวิจัย หลังจากนั้นส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังสถานศึกษา

3.3.2 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมา

3.3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ใช้คำนวณค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่และร้อยละ (Percentage)

3.4.2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 คือ

3.4.3.1 ใช้สถิติทดสอบ t-test เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามตำแหน่งงานและประสบการณ์การทำงาน

3.4.3.2 ใช้สถิติทดสอบ F-test เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามขนาดโรงเรียน ถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

3.4.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.1.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยจำแนกตามสภาพทั่วไป พบว่า

4.1.2.1 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4.1.2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4.1.2.3 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีขนาดของ

โรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดอบรมให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ที่ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลวิจัยของ สุพัตรา เมืองบุญชู (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และงานวิจัยของ วิริญญา ชั่นกลาง (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

4.2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงานของบุคลากร และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน อภิปรายได้ดังนี้

4.2.2.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของโรงเรียนมัศึกษามีการวางแผนงานที่เป็นระบบ เมื่อพบปัญหาในการดำเนินงานจึงสามารถแก้ไขปัญหาข้อผิดพลาดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงานได้ทันที นอกจากนี้หน่วยงานต้นสังกัดยังสนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรียมใจ แฉเกษม (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าปัญหาการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.2.2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของบุคลากรที่ต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาพบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับน้อย และบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจเป็นเพราะบุคลากรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงหลักการและกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้น

4.2.2.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันโดยโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมาก และมีความพร้อมด้านงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ หนูขาว (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ วิริยญา ชั้นกลาง (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ สุรศักดิ์ นิลเลี่ยม (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ข้อเสนอแนะ

5.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากร เพื่อสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่

5.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ควรให้การสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ แก่โรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มากเป็นพิเศษ

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

5.2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

5.2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

6. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรองทิพย์ นาควิเชตร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.วรสิทธิ์ รัตนวราหะ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จริญญา หาญณรงค์. (2550). **การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ยวมนต์ แคนนอก (2557). **ให้สัมภาษณ์ เรื่องปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**, สุพรรณบุรี มีหลง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนชุมพวงศึกษา นครราชสีมา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2557.
- เรียมใจ แฉเกษม. (2554). **การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วิฑูรย์ หนูขาว. (2552). **ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- วิริยญา ชั้นกลาง. (2557) ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุพัตรา เมืองบุญชู. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) . นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุภาพร จันทรโลมา. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนคาทอลิกภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุตรธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สุรศักดิ์ นิลเลียม (2552). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.